

Київський університет імені Бориса Грінченка

Історико-філософський факультет

Кафедра філософії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
« 30^{ти} 09^{ти} 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософські студії: Теоретична філософія

для студентів

спеціальності **052 Політологія**

освітнього рівня **першого (бакалаврського)**

освітня програма **052.00.01 Політологія**

Київ – 2019

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02138554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0419/19
Жильцов
(підпис) (прізвище, початок)
« 30 » 09 2019

Розробники: Додонов Роман Олександрович, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі: Додонов Роман Олександрович, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри філософії Історико-філософського факультету

Протокол від 29 серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри д.філос.н., проф. Додонов Р.О.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми _____

_____.20__ р.

Гарант освітньої (професійної/наукової програми)

 (Паняєв П.В.)

Робочу програму перевірено

30.09.2019 р.

Заступник декана Завадський В.М.

Пролонговано:

на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__ / 20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Нормативна	-
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	3/90	
Курс	2	-
Семестр	3	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	
Обсяг кредитів	3	-
Обсяг годин, в тому числі:	90	-
Аудиторні	42	-
Модульний контроль	6	-
Семестровий контроль	15	-
Самостійна робота	27	-
Форма семестрового контролю	іспит	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни “Філософські Студії: Теоретична філософія” полягає у допомозі студентам сформувати світоглядні основи теоретично-наукового мислення та філософської культури світорозуміння в контексті сучасних потреб вищої школи й актуальних завдань університетської освіти.

Дисципліна спрямована на формування таких фахових (професійних) програмних компетентностей освітньої програми підготовки:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність до аналізу, синтезу й узагальнення інформації; властивість сприймати ситуацію глобально, знаходити причини і альтернативи; здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних та концептах хиби й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації; прагнення до оптимальних рішень та ясності умовиводів (ЗК-01).

Здатність спілкуватися англійською мовою або іншою іноземною мовою. Уміння читати фахову літературу англійською або іншою іноземною мовою; здатність робити письмові переклади з іноземної та на іноземну мову документів широкої політичної тематики (ЗК-04).

Навички в організаційній діяльності. Спроможність професійно виконувати політико-організаційні, експертні, дорадчі та консультаційні функції на національному та міжнародному ринку праці; здатність до планування,

організації та управління своєю професійною діяльністю і роботою різних колективів (ФК-06).

3. Результати навчання за дисципліною

- Знання на відповідному рівні загальну природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи основні віхи розвитку уявлень про політику та її сучасні інтерпретації (ПРН-02-з).

- Застосовувати критичне мислення, раціональну аргументацію, аналіз та синтез у сфері державної/публічної/практичної політики (ПРН-01-у).

- Використовувати сучасні політологічні теорії, концепти та методи для аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні (ПРН-04-у).

- Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням якісних і кількісних методів та інструментарію прикладного аналізу. Уміння проводити порівняльні дослідження та робити висновки стосовно природи і причин подібностей і відмінностей у структурі й функціонуванні політичних систем у різних країнах (ПРН-05-у).

- Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт у встановлені роботодавцем терміни (ПРН-01-с).

- Працювати у професійних колективах, державних і недержавних організаціях (ПРН-05-с).

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I Онтологія							
Тема 1. Теоретична філософія, коло її проблем, структура і завдання	4	2	2	-	-	-	-
Тема 2. Філософія буття	7	2	2	-	-	-	3
Тема 3. Матерія та її атрибути	7	2	2	-	-	-	3
Тема 4. Свідомість.	7	2	2	-	-	-	3
Модульний контроль	2						
Разом	27	8	8	-	-	-	9
Змістовий модуль II Гносеологія							
Тема 5. Пізнання як філософська проблема	7	2	2				3

Тема 6. Проблема істини в філософії	7	2	2				3
Тема 7. Специфіка наукового пізнання	7	2	2				3
Модульний контроль	2						
Разом	23	6	6	-	-	-	9
Змістовий модуль III							
Філософська антропологія та соціальна філософія							
Тема 8. Філософське розуміння людини.	7	2	2				3
Тема 9. Суспільство як система, що саморозгортається.	9	4	2				3
Тема 10. Глобальні проблеми людства та перспективи майбутнього	7	2	2				3
Модульний контроль	2						
Разом	25	8	6		-	-	9
Підготовка та проходження контрольних заходів	15						
Усього	90	22	20		-	-	27

5. Програма навчальної дисципліни ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Онтологія

Тема 1. Теоретична філософія, коло її проблем, структура і завдання (2 год.)

Філософія як “любов до мудрості” і як теоретичний вираз світоглядного ставлення до світу. Основні підходи до означення “філософії”. Історичні передумови виникнення філософського знання. Етапи розвитку та еволюція філософської проблематики в історії ідей. Західна та Східна традиції філософування. Філософські дисципліни у системі теоретичних знань. Ділянки філософії: онтологія, епістемологія (гносеологія), аксіологія. Прикладні теми філософії. Характерні риси філософського мислення.

Поняття світогляду, його зміст та структурні рівні. Історичні типи світогляду: мітологія, релігія, філософія. Філософія та світогляд в контексті історично-культурного поступу. Співвідношення філософії, науки, мистецтва та релігії. Гуманістичний дух філософії. Значення філософії для людини. Взаємозв'язок світогляду, філософії та культури. Розподіл філософії на теоретичну і практичну. Філософія та національність. Філософія як рефлексія духовності в культурі. Особливості національного світобачення.

Тема 2. Філософія буття (2 год.)

Зміст категорії буття. Філософська ретроспектива поняття „буття”. Розуміння буття в європейській та східній традиції. Буття і небуття. Основні форми буття. Буття речей, процесів, і станів "першої" природи. Буття "другої" природи. Світ як сукупна реальність, єдність природи і людини, матеріального світу і людського духу. Буття людини в світі природи. Специфіка людського буття. Буття духовного (ідеального) і його форми (індивідуальне і об'єктивоване духовне). Буття соціального як єдність індивідуального і суспільного буття. Проблема єдності світу.

Проблема субстанції. Монізм і плюралізм. Матеріалістичний і ідеалістичний монізм.

Тема 3. Матерія та її атрибути (2 год.)

Формування науково-філософського поняття матерії. Фундаментальна роль категорії матерії в системі філософського матеріалізму. Методологічне значення цього поняття для пізнання природи, суспільства, практичної діяльності. Сучасна наука про складну систему організацію матерії. Основні рівні організації неживої та живої природи. Суспільство як вищий рівень організації матерії. Філософія про різноманітність та єдність світу.

Поняття руху. Стійкість та мінливість, переривчатість та непереривчатість як характеристики руху. Рух і розвиток. Основні форми руху, їх співвідношення, якісна специфіка і взаємозв'язок. Сучасна наука і проблема класифікації руху. Єдність матерії і руху.

Простір і час. Субстанціональна та реляційна концепції простору і часу. Специфіка властивостей простору і часу в неживій, живій природі і суспільних процесах.

Тема 4. Свідомість (2 год.)

Проблема свідомості в філософії. Генезис свідомості. Відображення як загальна властивість матерії. Розвиток форм відображення. Відображення в живій та неживій природі. Відображення і інформація. Свідомість як вища форма відображення і форма регулювання людською діяльністю.

Суспільна природа свідомості. Роль праці і спілкування у виникненні свідомості. Свідомість і мова. Знаково-символічні системи. Основні властивості свідомості. Свідомість як суб'єктивний образ об'єктивного світу. Проблема ідеального. Структура свідомості: компонентна, рівнева. Свідомість і емоції. Свідоме і підсвідоме. Свідомість і інтуїція. Самосвідомість і її форми. Сутність рефлексії.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Гносеологія

Тема 5. Пізнання як філософська проблема (2 год.)

Теорія пізнання як філософська дисципліна. Гносеологія, епістемологія, когнітивістика. Пізнання як особливий вид діяльності. Суспільна природа пізнання. Поліваріантність підходів до проблеми пізнання в історії філософії. Суб'єкт і об'єкт пізнання. Чуттєвий рівень пізнання. Форми чуттєвого рівня. Раціональний рівень пізнання як якісно-новий ступінь відображення дійсності. Форми раціонального пізнання: поняття, судження, умовивід. Єдність чуттєвого і раціонального в пізнанні. Сенсуалізм і раціоналізм. Знання і віра. Проблеми сучасної епістемології.

Тема 6. Проблема істини в філософії (2 год.)

Проблема істини в філософії. Концепції істини: кореспондентська, когерентна, прагматична. Об'єктивність істини. Абсолютна і відносна істина.

Праксіологічні аспекти істини. Істина як процес. Конкретність істини. Істина і омана. Істинність і правильність. Догматизм і релятивізм. Нові реалії сучасної гносеологічної парадигми. Постмодерністський дискурс. Нарративістика. Співвідношення наукової та позанаукової істин. Істина і віра. Світоглядні переконання. Суб'єктивні аспекти істини. Істина і правда. Поняття «постправди». Істина і влада. Проблема істини в політиці.

Тема 7. Специфіка наукового пізнання (2 год.)

Проблема взаємозв'язку знання і пізнання. Логіка упорядкування наукового знання. Специфіка наукового знання. Діалектика знання і незнання. Соціологія науки. Наука як вид духовного виробництва. Культурно-світоглядна функція науки. Перетворення науки у безпосередньо-продуктивну силу. Наука як соціальна сила. Наукове пізнання і його специфічні ознаки. Будова і динаміка наукового пізнання. Динаміка розвитку науки. Етапи розвитку: класика, некласика, постнекласика. Особливості розвитку постнекласичної науки. Емпіричний та теоретичний рівні пізнання. Факт як одиниця емпіричного рівня наукового пізнання. Форми теоретичного рівня наукового пізнання: ідея, проблема, гіпотеза, концепція, теорія. Поняття методу і методології. Предметно-змістовні, операціональні, аксіологічні аспекти методу. Співвідношення об'єктивного і суб'єктивного в змісті наукового методу. Нетотожність поняття “методологія науки” і “філософська методологія”. Загальнонаукові, частковонаукові методи. Методи міждисциплінарного дослідження. Загальнологічні методи пізнання. Спеціальні методи. Наукові методи емпіричного рівня пізнання: споглядання, вимірювання, експеримент. Методи теоретичного рівня пізнання: формалізація, аксіоматичний, гіпотетико-дедуктивний, метод мисленневого експерименту. Методи політичних наук.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Філософська антропологія та соціальна філософія

Тема 8. Філософське розуміння людини (2 год.)

Філософська антропологія як розділ філософії та філософська антропологія як течія (напрямок) у європейській філософії XX століття. Поняття і зміст філософської антропології. Людина як предмет філософії. Метафізика людини як «громадянина двох світів». Світ природи і тілесність людської істоти. Світ свободи і метафізичні виміри людини. Есенціалістський та екзистенціальний підходи до них. Метафізика людської сутності. Феномен «Я», його інтерпретації. Душа, дух, тілесність людини. Концепт «ідентичність» у сучасній філософії. Людина, індивід, особистість. Потреби і інтереси. Сутність людини. Праця і мова – фактори становлення й розвитку людини.

Роль соціального середовища в формуванні особистості. Поняття соціальної норми. Інтеріоризація суспільних відносин, культури, в процесі виховання і діяльності. Життєва позиція особистості. Особистість як об'єкт і суб'єкт

суспільного життя. Роль суспільного поділу праці і приватної власності у формуванні особистості. Права і обов'язки особистості: теорія і реальність. Соціальна роль як важливий фактор формування особистості. Проблема індивідуалізму. Об'єктивні і суб'єктивні основи конформізму. Всебічний розвиток особистості як її гуманістичний ідеал. Ціннісне орієнтування людини Цінності як визначальні характеристики людського буття. Людина в системі цінностей. Філософське розуміння відчуження: причини, сутність, історичні форми. Свобода як процес зняття відчуження. Діалектика історичної необхідності і свободи особистості в суспільному розвитку. Необхідність свободи вибору. Свобода і відповідальність. Смысл буття і сенс життя людини. Смысл і абсурд.

Тема 9. Суспільство як система, що саморозгортається (4 год.).

Поняття соціуму. Феномен соціального. Соціальне буття людини як реальний життєвий процес. Предметність, діяльність, спілкування – форми існування соціуму. Типи соціальної дії: афективна, традиційна, ціннісно-раціональна, цілераціональна (М.Вебер). Основні підходи до розуміння суспільства: натуралізм, матеріалізм, ідеалізм. Географічний детермінізм.

Поняття соціальної системи та її структури. Сферний підхід до аналізу соціуму. Економічна, соціальна, політична, духовна сфери суспільства. Малі та великі соціальні групи (класи, страти). Соціальна стратифікація. Соціальні ролі та статуси. Поняття соціальної мобільності. Поняття народ. Соціально-етнічні спільності людей (рід, плем'я, народність, нація).

Соціодинаміка суспільства і принцип історизму. Єдність і багатоманітність історії. Проблема типологізації історичного процесу. Теорія суспільно-економічної формації. Соціопсихологічні концепції. Об'єктивні умови і суб'єктивні фактори розвитку суспільства. Суб'єкти суспільного розвитку. Роль особистості в історії. Ідея прогресу в історії суспільствознавству.

Розуміння свідомості у соціально-філософському вимірі. Суспільна свідомість та індивідуальна свідомість. Суспільне буття та суспільна свідомість – проблема взаємної детермінації. Закономірності розвитку суспільної свідомості.

Структура суспільної свідомості: рівні, сфери, форми. Буденна суспільна свідомість, теоретична суспільна свідомість. Суспільна психологія та ідеологія соціально-перетворюючої діяльності.

Форми суспільної свідомості: наукова, філософська, естетична, релігійна, політична, правова, моральнісна. Мораль, моральне буття, моральна свідомість, буденна моральна свідомість, теоретична моральна свідомість, моральна психологія, моральна ідеологія, моральна самосвідомість, релігія, релігійне буття, релігійна свідомість, буденна релігійна свідомість, теоретична релігійна свідомість, релігійна психологія, релігійна ідеологія, релігійна самосвідомість, політика, політичне буття, політична свідомість, буденна політична свідомість, теоретична політична свідомість, політична психологія, політична ідеологія, політична самосвідомість, право, правове буття, правосвідомість, буденна правосвідомість, теоретична правосвідомість, правова психологія, правова ідеологія, правова самосвідомість, естетичне буття, естетична свідомість, буденна естетична свідомість, теоретична естетична свідомість, естетична психологія,

естетична ідеологія, естетична самосвідомість, наука, наукове буття, наукова свідомість, емпірична наукова свідомість, теоретична наукова свідомість, філософія, філософська свідомість, світогляд, теоретична філософія, філософська самосвідомість.

Тема 10. Глобальні проблеми людства та перспективи майбутнього (2 год.)

Поняття глобальної проблеми. Актуальність глобальних проблем: (прискорення процесів суспільного розвитку; наукові революції другої половини ХХ ст. – нелінійна, вероятнісна, комп'ютерно-інформаційна, квантопольова; технократична ідеологія, що розглядає техніку як самоцінність).

Історико-філософські джерела ідеології глобалізму. Антропологічне ядро концепції глобалізму (створення такого образу світу, в якому людина сприймається як надприродна сутність).

Теорії модернізації (Ш. Айзенштадт та ін.). Глобалістський підхід у концепціях постіндустріального (Д. Белл, З. Бжезинський, Д. Гелбрейт, О. Тоффлер, Р. Коен та ін.) та інформаційного (Й. Масуда, М. Кастельс) суспільства, теоріях «глобалізму» (І. Валерстайн).

Класифікація глобальних проблем. Перша група – проблеми, які пов'язані із стосунками між великими соціальними спільнотами людства, групами держав, що мають спільні політичні, економічні та інші інтереси.

Друга група об'єднує проблеми, які породжені взаємодією суспільства та природи (забезпеченість енергією, паливом, сировиною, водою, екологічна проблема, задача розумного освоєння Світового океану і космічного простору). Екологічна криза як загроза соціальному буттю. В. Хьюс «Філософія і екологія». Х. Йонас «Принцип відповідальності». К.-О. Апель «Екологічна криза як відзвук дискурсивної етики».

Третя група глобальних проблем, що пов'язана з системою «індивід – суспільство». Проблеми охорони здоров'я, освіти, контролю за численністю народонаселення. Філософсько-антропологічна інтерпретація глобалістики.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекції	1	4	4	3	3	4	4
Відвідування семінарських занять	1	4	4	3	3	3	3
Відвідування практичних занять	-	-	-	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	4	40	3	30	3	30
Робота на практичному занятті	-	-	-	-	-	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для	5	3	15	3	15	3	15

самостійної роботи							
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-
Разом		-	88		76	-	77
Максимальна кількість балів: 241							
Розрахунок коефіцієнта: $60/241=0.248$							

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота – один з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом. Упровадження в практику навчальної програми різноманітних форм самостійної роботи активно сприяє модернізації навчального процесу шляхом подолання протиріч між трансляцією знань і їх засвоєнням у взаємозв'язку теорії та практики.

Мета самостійної роботи студентів:

- розвиток творчих здібностей та активізація розумової діяльності студентів;
- формування умінь і навичок самостійної розумової праці;
- розвиток морально-вольових зусиль;
- формування в студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань як необхідної умови професійного становлення.

Завдання самостійної роботи студентів:

- навчання студентів самостійно працювати з різними джерелами інформації;
- творче сприйняття і осмислення навчального матеріалу;
- формування навичок щоденної навчальної самостійної роботи.

Зміст самостійної роботи полягає в таких положеннях:

- самостійне вивчення теоретичних, історичних і науково-практичних тем;
- самостійна робота з джерелами та літературою з метою кращого засвоєння програмного матеріалу;
- підготовка наукових повідомлень, інформаційних довідок;
- підготовка вибіркового дослідного завдання на базі критичного огляду наукових публікацій, розроблення пропозицій щодо вирішення актуальних проблем або прогнозів за обраною тематикою;
- презентація та захист результатів виконання вибіркового дослідницького завдання.

Самостійна робота студентів повинна забезпечити:

- системність знань та засобів навчання;
- володіння розумовими процесами;
- мобільність і критичність мислення;
- володіння засобами обробки інформації;
- здібність до творчої праці.

Критерії оцінювання – кожна робота оцінюється у 5 балів.

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1	Глибина і повнота розкриття завдань	2 бали
2	Повнота використання рекомендованої літератури	1 бали
3	Обґрунтування висновків	0,5 бали

4	Грамотність, стиль викладу, оформлення роботи	1 бал
5	Обсяг виконаної роботи	0,5 бал

Завдання для самостійної роботи за темами:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
1	Не передбачено планом	-	-
2	В контексті другої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	3	5
3	В контексті третьої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	3	5
4	В контексті четвертої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	3	5
5	В контексті п'ятої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	3	5
6	В контексті шостої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	3	5
7	В контексті сьомої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	3	5
8	В контексті восьмої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	3	5
9	В контексті дев'ятої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	3	5
10	В контексті десятої теми студенти, використовуючи рекомендовану літературу, повинні самостійно опрацювати першоджерела за заявленою тематикою.	3	5
Разом		27	45

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в електронному вигляді або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю:* індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік. *Методи письмового контролю:* модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, реферат.
- *Комп'ютерного контролю:* тестові програми.
- *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- виконання тестових завдань.

6.5 Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Філософія, її предмет і коло проблем.
2. Теоретична і практична філософія.
3. Поняття світогляду, його структура.
4. Історичні типи світогляду.
5. Філософія як форма світогляду.
6. Структура філософського знання.
7. Основні функції філософії.
8. Категорія «буття» в історії філософії: класична та некласична традиції.
9. Філософське розуміння структури буття.
10. Перша та друга природа.
11. Буття соціального.
12. Буття духовного. Проблема «ідеального».
13. Філософська проблема єдності світу.
14. Матерія як філософська категорія.
15. Еволюція змісту поняття матерії в історії філософії.
16. Атрибути матерії: рух, простір, час.
17. Поняття свідомості. Сучасні підходи до розуміння свідомості.
18. Структура, функції і сутність свідомості.
19. Свідомість і безсвідоме.
20. Сутність пізнання як виду діяльності людини.
21. Суб'єкт і об'єкт пізнання.
22. Пізнання як єдність чуттєвого і раціонального.
23. Роль інтуїції в процесі пізнання.
24. Емпіричний та теоретичний рівні наукового пізнання.
25. Форми наукового пізнання.
26. Методи наукового пізнання емпіричного рівня.

- 27.Методи наукового пізнання теоретичного рівня.
- 28.Філософська і наукова картини світу.
- 29.Основні концепції істини в історії філософії.
- 30.Процесуальна природа істини. Істина та омана.
- 31.Проблема людини у філософії.
- 32.Індивід, особистість, індивідуальність.
- 33.Проблема антропосоціогенезу.
- 34.Проблема сенсу життя в духовному досвіді людства.
- 35.Єдність соціального, тілесного та духовного в людині.
- 36.Суспільство як цілісна система, що саморозвивається.
- 37.Основні методологічні підходи до вивчення суспільства.
- 38.Суспільна свідомість та її структура.
- 39.Буденний і теоретичний рівні суспільної свідомості.
- 40.Суспільний прогрес і його критерії.
- 41.Гуманізація людського буття як глобальна проблема.
- 42.Філософське розуміння сучасної освіти.
- 43.Проблема цінностей у філософії.
- 44.Класифікація глобальних проблем сучасності.
- 45.Альтернативи майбутнього людства.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 90 год., з них контактні – 42 год. (лекції – 22 год., семінари – 20 год.).

Самостійна робота – 27 год., модульний контроль – 6.

Модулі (назви, бали)	Змістовний модуль I. Онтологія (88 балів)				Змістовний модуль II. Гносеологія (76 балів)			Змістовний модуль III. Філософська антропологія та соціальна філософія (77 балів)		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Лекції (теми, бали)	Тема 1. Теоретична філософія, коло її проблем, структура і завдання (1 бал)	Тема 2. Філософія буття (1 бал)	Тема 3. Матерія та її атрибути (1 бал)	Тема 4. Свідомість (1 бал)	Тема 5. Пізнання як філософська проблема (1 бал)	Тема 6. Проблема істини в філософії (1 бал)	Тема 7. Специфіка наукового пізнання (1 бал)	Тема 8. Філософське розуміння людини (1 бал)	Тема 9. Суспільство як система, що саморозганяється (1 бал)	Тема 10. Глобальні проблеми людства та перспективи майбутнього (1 бал)
Семінарські заняття (теми, бали)+ відвідування семінарів	Теоретична філософія, коло її проблем, структура і завдання (10+1 бали)	Філософія буття (10+1 бали)	Матерія та її атрибути (10+1 бали)	Свідомість (10+1 бали)	Пізнання як філософська проблема (10+1 бали)	Проблема істини в філософії (10+1 бали)	Специфіка наукового пізнання (10+1 бали)	Філософське розуміння людини (10+1 бали)	Суспільство як система, що саморозганяється (10+1 бали)	Глобальні проблеми людства та перспективи майбутнього (10+1 бали)
Самостійна робота	-	Самостійна робота до другої теми (5 балів)	Самостійна робота до третьої теми (5 балів)	робота до четвертої теми	Самостійна робота до п'ятої теми (5 балів)	Самостійна робота до шостої теми (5 балів)	Самостійна робота до сьомої теми (5 балів)	Самостійна робота до восьмої теми (5 балів)	Самостійна робота до дев'ятої теми (5 балів)	Самостійна робота до десятої теми (5 балів)
Поточний контроль (вид, бали)	МКР 1 (25 балів)				МКР 2 (25 балів)			МКР 3 (25 балів)		
Семестровий контроль										

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

Рижак Л. Філософія як рефлексія духу. Навч. посібник. – Львів, 2009.

Карась А. Філософія: предмет та історія: Текст лекцій. – Львів, 1994.

Предмет і проблематика філософії: Навчальний посібник (за заг. ред. М. Скринника і З. Скринник). – Львів, 2001.

Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації. – 5-те вид., стереотипне. – Львів, 2007.

Андрущенко В., Михальченко М. Сучасна соціальна філософія. – К., 1996.

Кримський С. Запити філософських смислів. – К., 2002.
Кульчицький О. Основи філософії і філософічних наук. – Мюнхен-Львів, 1995.
Скотний В. Філософія: історичний і систематичний курс. – К., 2005.
Петрушенко В. Л. Епістемологія як філософська теорія знання. – Львів, 2000.
Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки. – Львів, 2006.
Філософія: предмет, історія, проблеми. Текст лекцій (під ред. Карася А.Ф., Скринника М.А., Пашука А.І.). – Львів, 1994. – ч. 1.

Додаткова

Гусев В. І. Вступ до метафізики. – К., 2004.
Захара І. Від кордоцентризму до раціоцентризму // Записки НТШ: Праці історично-філософської секції. – т. ССLVI. – Львів, 2008. – С. 459-468.
Кемп П. Переосмислення філософії як сили слова // Вісник Львівського університету. Серія: філософські науки. – Львів, 2008. – № 11. – С. 7–14.
Кессиди Ф.Х. От мифа к логосу. – М., 1972.
Кремень В.Г., Ільїн В.В. Філософія: мислителі, ідеї, концепції. – К., 2005.
Мамардашвили М. Как я понимаю философию. – М., 1992.
Мірчук І. Вступ до філософії. – Мюнхен, 2006.
Сравнительная философия: знание и вера в контексте диалога культур (отв. ред. М.Т. Степанянц). – М., 2008.
Сумерки богов. – М., 1990.
Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрямки. Хрестоматія: навч. посібник. – К., 1996.
Сучасне природознавство: когнітивний, світоглядний, культурно-історичний виміри. – К., 1995.
Табачковський В. Життєвий світ людини і пізнання: персоналістична інтерпретація // Філософська думка. – 2006. – №2. – с. 14-34.
Табачковський В.Г. Людина — Екзистенція — Історія. - К., 1996.
Філософія Артура Шопенгауера та сучасність: колект. моногр. (за ред. А. Карася). — Львів, 2012.
Філософія: світ людини. Курс лекцій / під ред. Табачковського В. Г., Булатова М. О., Хамітова Н. В.). – К., 2003. – с. 15-36.
Філософія як стиль життя. Інтерв'ю з С. Б. Кримським // Дух і літера. – № 15-16. – 2006. – с. 79-88.
Фукуяма Ф. Великий крах. Людська природа і відновлення соціального порядку. – Львів, 2005.
Чуйко В. Л. Рефлексія основоположень методології філософії науки. – К., 2000.
Шенгерій Л. Хиби vs істина: раціональний аналіз парадоксів // Філософські обрії. – № 26. – 2011. – С. 196-204.
Элиаде М. Аспекты мифа. – М., 1996.
Элиаде М. Космос и история. – М., 1987. – с. 27-31, 252-281.
Янарас Х. Нерозривна філософія: нариси вступу до філософії. – К., 2000.